

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

5. Neque enim fratres eius credebant in eum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

5. Neque enim fratres eius credebant in eum.

B. Virgini
reueren-
tia singu-
laris defen-
ditur.

ARRIPIT hoc loco occasionem Calvinus Catho-
lica Ecclesia erga B. Virginem singularem reue-
rentiam acerbè taxandi. Hinc (inquit) colligimus
quàm nihili sit carnalis propinquitas. Perpetuam
enim infamia notam Spiritus inurit Christi cognatis , quod ut
operum testimoniis conuicti , ne tum quidem credebant. Quis
magis ridicula est Papistarum superstitio, qui in virgine Maria,
posthabitis omnibus aliis, solum sanguinis honorem efferunt, quæ
non reprehensa ab ipso Christo fuerit mulier, quæ ex media tur-
ba clamabat, Beatus uterus qui te gestauit, & uerba quæ te la-
etarunt. Respondit enim Christus: Quin potius beati qui au-
diunt uerbum Dei. Hæc ille in hunc locum. Est ergo hoc
Caluini argumentum; quia cognati Christi secundum car-
nem increduli erant, ridiculos eos esse qui in Matre Christi
solum sanguinis honorem efferunt. Sed non uidet cæcus he-
reticus, ubi plures causæ honoris deferendi concurrunt, illi
maiores meritò deferri: eamque ob causam Be-
atissimæ Virgini Mariæ, quæ non solum credidit Angelo à
1. Deo misso, non solum conseruabat & conferebat in corde
2. suo omnia quæ circa Christum paruulum gerebantur, non
3. solum de toto mysterio redemptionis nostræ diuini-
prophetauit Christo necdum nato, non solum cruci Christi
4. fugientibus Apostolis magna animi constantia ac singulari
fide assistit, non solum in die Pentecostes Spiritum Sanctum
5. accepit, (quæ sanè omnia pietatis & fidei in Deam præclari-
sima testimonia, cum aliis, vel Apostolis, vel Sanctis, illi etiam
aut esse poterant communia,) sed præter hæc omnia, ipsa
Christi imò filij Dei Mater fuerit, filium Dei incarnatum in
utero gestauerit, aluerit, & omne in eum matris officium
exercuerit; propter tot causas in illa sola concurrentes, ma-
ximo quodam & singulari supra reliquos Sanctos omnes ho-
nore à nobis Catholicis optimo iure affici. Quid an seruo in-
dicant Calvinistæ propter solum sanguinis honorem nullam
Beatiss. Virgini reuerentiam deberi? An Caluinus puero Chri-
sto maior & melior uideri uolet? At dicit Scriptura de Iesù
Redemptore iam duodenni, & de parentibus eius: Ipse erat
subditus illis. An in hac subiectione ipsum sanguinem ma-
trem Ioseph, propter paterni sanguinis imaginem tantum
illa

Solum san-
guinis ho-
nor in B.
Virg. reue-
rentia di-
gnus.
Luc. 2.

illa quoque subiectione nonne honorauit? Quod ergo Christus ipse in sua Matre honorauit, quis tandem Christianus honore dignum esse negabit? An non hoc ipsum sancta illa mulier Elizabeth, & Spiritu Sancto plena, singulariter in beata Virgine venerata est, quum diceret, *Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui?* id est, ideo benedicta, quia tantam prolem habitura es? Nam & Angelus quum hanc B. Virginem eodem titulo exornasset, & *inter mulieres benedictam* prædicasset, illaque, pro sua modestia & humilitate, hac audita salutatione non inflata, sed turbata esset, eius salutationis rationem reddens Angelus subiunxit. *Ne timeas Maria: inuenisti enim gratiam apud Deum.* Et quam gratiam tandem, vt propter illam benedicta prædicetur? Sequitur. *Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen eius Iesum. Hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur, &c.* Ecce idem ab Angelo posteaq; à S. Elizabetha, Angeli verba ex affatu diuino repetente, *benedicta* nuncupatur & prædicatur, quia talem ac tam benedictum fructum paritura erat. Rursum an non hoc ipsum eadem Elizabetha præcipuo affectu venerabatur quum diceret, *Vnde hoc mihi, vt Mater Domini mei veniat ad me?* Non dicit, *Vnde hoc mihi, vt quæ gratia plena est, quæ Angelo credit, in quam Spiritus Sanctus superuenit, & virtus altissimi obumbravit, veniat ad me?* Quæ tamen omnia verè & piè dicere poterat. Sed hæc omnia tacens, & quod in ea summo honore dignum erat attingere volens, dixit: *Vnde hoc mihi vt Mater Domini mei veniat ad me?* Non solum, ipsum in Matre Christi sanguinem veneratur, sed illud vnum præ cæteris omnibus veneratione dignum iudicat. Age enim. Mater Domini nostri est. Quis igitur huius Domini seruus, eam, vt Domini sui Matrem, hoc ipso quod Mater Domini sui est, præcipuo quodam & singulari honore efficiendam esse, dubitare poterit? An quisquam subditus est, qui Regis sui matrem, hoc ipso quod mater est, singulari aliquo honore prosequi recusabit? Quid? An Matrem Domini esse secundum carnem, res ipsa per se summa veneratione digna non est? Quum illud canticum diuinissimum B. Virgo pronunciarer, *Magnificat anima mea Dominum, & exultauit spiritus meus in Deo salutari meo, quia respexit humilitatem ancille sue,* quod aliud beneficium ipsi in particulari à diuina bonitate impensum prædicat, quam quod filij Dei se Matrem esse, vt Elizabetha professæ est, cerneret? Quando adiecit, *Ecte enim ex hoc beatam me dicent*

Beata, quia mater filij Dei. omnes generationes, cur ex hoc, cur ab eo tempore, nisi propter id quod sequitur? *Quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius?* Et quæ illa magna erant quæ tecit illi potens Deus, quàm quòd, iuxta Angeli verbum, filium Dei paritura erat? Hæc sunt magna quæ tecit huic Virgini Marii Deus, in hoc respexit humilitatem huius virginis. Ex eo demum tempore beata ab omnibus generationibus prædicabitur, quia Mater Domini omnium est. Hanc sibi factam ineffabilem gratiam, exultans in Deo salutari suo, his verbis prædicavit. Cætera quæ in hoc hymno sequuntur, ad totius humani generis beneficium ac redemptionem pertinent. Sed in primis illis versiculis, *quæ illi magna fecit Deus, & quomodo ipsius humilitatem respexisset, & cur ipsa beata prædicanda esset, quia videlicet Mater filij Dei futura erat, aut iam erat potius, cum ingenti spiritus exultatione de prædicat. Quod ergo tanta exultatione & gratiarum actione dignum putavit, ma hæc virgo indicavit, & Spiritus Sancti in Scriptura diuinitus reuelata contestatum relinquere voluit, videlicet quod Mater Domini omnium esset, hoc ipsum quoque nos cum summa animi exultatione non prædicabimus? De hoc ipso nos Deum nostrum non magnificabimus? Ex hoc ipso nos beatam esse hanc virginem non profitebimur? Ipsa nos virgo Mater, ipsum Euangelium, ipse Spiritus Dei, si secus fuerimus, summæ nos & ingratitude & impietatis arguet.*

Sed vnus Calvinus, homo impius & ingratus, eos qui hunc solum sanguinis honorem in B. Virgine Christi Matris efferunt, *ridicula superstitione* laborare iudicat. Dico solum sanguinis honorem, quem solum puer Iesus in illa venerabatur, quem solum sancta mulier Elizabetha prædicabat, quem solum ipsa mater B. Virgo diuino Spiritu excitata solent cantico celebrabat. Solum, inquam, non quasi aliud nihil in hac B. Virgine aut honorandum censeamus, aut non honoremus, sed solum, quia seorsim & per se hoc vnum confideratum, præcipuo quodam honore dignum esse asserimus. Ad id quod Caluinus, *posthabitis omnibus aliis.* Sed illa additio non nisi ad calumpiam inseritur. Nos enim Catholicum quum B. Virginem Christi Matrem præcipuo quodam honore prosequimur, ipsum quidem in ea sanguinis honorem asserimus, & hoc ipsum, quod Mater Domini nostri fuit, magno opere honoramus; non tamen posthabitis omnibus aliis non contemptis aut neglectis aliis in ea virtutibus; virginitate perpetua & illibata, fide fortissima, humilitate & obedi-

*Caluini
putida calumnia.*

dientia, charitate, totaque vitæ puritate illa virgine digna, quæ *plena gratia* ab Angelo salutari meruit: Non, inquam, istis aut neglectis aut posthabitis, sed vnâ cum istis, ipsum in ea sanguinis honorem efferimus: quem aded non effert Caluinus cum suis, vt cum efferri aut prædicari non debere, ex aliis Euangelij verbis probare contendat. *Reprehensa* (inquit) *fuit à Christo mulier, quæ ex media turba clamabat, Beatus venter qui te portauit.* Esto: fuerit à Christo reprehensa quæ sic clamabat. An verò illa reprehensionis causa fuit, quòd Matrem Christi quasi Matrem Domini sui beatam prædicauit, sicuti nos Catholici in B. Virgine sanguinis honorem efferimus, quia Mater Domini nostri, Mater Redemptoris mundi, Mater filij Dei fuit? Nihil minus. Certum est, illam mulierem, si reprehensa fuit, ideo reprehensam fuisse, vel quia vulgari mulierum more, audita Christi sapientia, felicem illam Matrem dixerit, quæ tantæ sapientiæ filium genuerit, nihil amplius de eo vel de Matre eius cogitans quàm quæ de viro aliquo sapiente, qui parentum suorum honor sit, (honor quippe matris filius sapiens) vulgus hominum cogitare solet, vel quia tempore & loco non suo in huiusmodi verba prorupit, quum Christo tunc apud populum concionante, nec Matris suæ nec ipsius laudibus extollendi, sed doctrinæ cælestis, quam concionabatur, audiendæ, operibusque exequendæ tempus esset. Nam & sic quum aliàs eo concionante diceretur, *Ecce mater tua & fratres tui te foris expectant*, respondit. *Quæ est mater mea, & qui fratres mei, nisi qui voluntatem Patris mei faciunt*: vbi non negauit matrem aut fratres suos id esse quod erant, sed doctrinam suam, cui tunc instabat, & obedientiam mandatorum Dei, suis auditoribus commendare voluit. Atqui Catholici Christiani quum hæc verba tam in Christi quàm in Matris suæ laudem recitant, decantant, prædicant, *Beatus venter qui te portauit*, &c. nec tam exiles cogitationes habent, nec aliqua importunitate Christi negotia perturbant. Catholici hæc verba imitantes dicunt: *Beata viscera Maria virginis, quæ portauerunt æterni Patris Filium.* Planè cum Angelo Gabriele, benedictam inter mulieres Mariam prædicant, quæ *concepit in utero, & peperit filium, qui filius Altissimi vocaretur.* Si enim Angelus antequam adhuc conciperet (ait enim, *concipies, & paries*) benedictam illam deprædicat propter partum futuram, quidni multo magis post tam

Matth. 12.

B. Virginē
cur Catho-
lici prædi-
cant.

benedictæ prolis partum, & propter illum iam de facto præstitum, benedictam illam prædicamus? Rursum cum S. illa Elizabetha benedictam illam prædicamus *propter benedictum fructum ventris sui*. Quare tametsi hæc mulier clamans de turba quum concionabundus Christus populum doceret, à Christo reprehensa fuisset, nullo modo tamen ad Catholicorum hodie pietatem illa reprehensio pertineret.

Iam verò nec à Christo reprehensam hanc mulierem fuisse, aut aliquid superstitiosè dixisse, (vt vult Calvinus) sed verba pietatis plena protulisse, multi doctissimi Patres eadem acclamatione vsi satis superque docent. Simili quippe vitur

*Serm. in
Natiu.
Domini.*

Gregorius Nyssenus his verbis. *O beatum uterum illum qui bonitatis præstantia ad se animi traxit bona. In reliquis enim omnibus vix animus purus Spiritus Sanctus præstantiam capit. hic autem caro fit Spiritus receptaculum.* Simili vitur eadem

*In Serm.
de laudib.
Virginis.*

que sæpe reperita Epiphanius. *O uterum, impollutum habitum circumluculum cælorum, qui Deum incomprehensum, in te vere comprehensum portasti! O uterum cælo ampliorem, qui Deum in non coarctasti! O uterum habentem inextinguibile lumen spiritus lucentis gratia!* Nec dissimili vitur Augustinus. *O virgini Dei genitrix gloriosa, ô sublimis puerpera, cuius visceribus archor cæli terræq; committitur!* Et rursus. *O fœmina super feminas, quæ & virum non cognouit, & virum in utero circumdedit!* Et quid miramur si hunc ipsum sanguinis honorem in hac beatissima Dei matre Patres venerantur & laudibus efferrunt, quando ipse Spiritus Sanctus in Scriptura diuinitus inspirata, rem eandem, quasi summa admiratione & veneratione dignam, aliquot antè seculis prædixit? Clamat Ieremias

*Serm. 35.
de Sanctis
& 9. de
tempore.*

Ierem. 31.

Propheta. *Creauit Dominus nouum super terram, fœmina circumdabit virum.* Hoc nouum & inauditum Dei opus, quod ipse sua infinita potentia creauit, quod fœmina circumdaret virum, id est, prolem in utero haberet, quæ perfectus vir erit antequam nascatur, perfectus, inquam, non mole corporis sed vnione diuinitatis, quis negare poterit vt summa admiratione, ita pari veneratione dignum esse? mulierem ergo quæ in Euangelio exclamauit, quum huius viri cœlestem sapientiam audiret, *Beatus venter qui te portauit, si ex filiis verborum Christi, & non ex affectu humano illa verba dixit, nullo modo à Christo reprehensam fuisse existimari debet.* Sanè ipsa Sibylla Tiburrina, quam de Christo, sicut ceteras Sibyllas, spiritu prophetico vaticinatas fuisse nullus dubitat

dubitar Christianus, eisdem ferè verbis Messiaz Matrem deprædicat:

O nimum fœlix celo dignissima Mater,

Qua tantam sacro lactabit ab ubere prolem!

Quæ sanè carmina cum aliarum Sibyllarum vaticiniis si quis nouatorum Sibyllina esse negauerit, agat cõtra Xystum Betuleium, eiusdem farinae hominem, qui ea in lucem euulgauit. Sanè venerabilis Beda hæc verba apud Lucam exponens, ita scribit. *Magna deuotionis & fidei hæc mulier ostenditur, qua scribis & Phariseis Dominum tentantibus simul & blasphemantibus, tanta eius incarnationem sinceritate cognoscit, tanta fiducia conficitur, ut & presentium procerum calumniam & futurorum hereticorum confundat perfidiam.* Sed & doctissimus Augustinus, quem imitari solet Beda, hanc mulieris confessionem ita probat, ut non suo tantum, sed & alio-

In Lucam
lib. 4. cap.
49.

Tract. 10.
in Euang.
Ioan.

tum piorum nomine eam ab illa factam fuisse affirmet. Sed ad Caluinum redeamus, qui omnino reprehensam à Christo propter hæc verba mulierem fuisse affirmat. Quomodo hoc probat? Ait. *Respondit enim Christus: Quin potius beati qui audiunt verbum Dei.* Primum, impostor iste verbum Dei corrumpit. Non enim dixit Christus, *Quin potius*, sed, *Quinimo*: quod etiam verbum in sua translatione apud Lucam retinuit Caluinus: & Beza vertit, *Imò verò*: vbi nulla est comparatio aut auxesis (quasi *μᾶλλον δὲ* Lucas scripsisset) sed simplex adiectio, quam vox Græca *μᾶλλον ὅτι* manifestè insinuat. Vult enim dicere Christus: Non solum beatus venter, qui me portauit, sed & reuera beati illi sunt qui audiunt verbum Dei & custodiunt illud. Tu me matremque meam beatam prædicas. Sed hæc prædicatio huius temporis ac loci non est. Ego illos beatos prædico qui verbum Dei audiunt & custodiunt. Impius tamen Caluinus textum corrumpens, pro *Quinimo* legit, *Quin potius*, pro simplici assertionem non præcedenti sermoni aduersatiua, aut quæ præcedentem corrigeret, sed alterius sermonis affirmatiua, ponit comparationem: quasi diceret Christus magis beatos aut magis honorandos esse qui custodiunt auditum Dei verbum quàm vel ipse, vel mater eius. Hæc enim mulier non matrem tantum Christi, sed & ipsum Christum laudare voluit, imò magis Christum quàm matrem, quia propter Christum laudat matrem: propter filium laudat vterum, laudat vbera. Vnumquodque autem propter quid & illud magis.

Caluinus
textum
corrumpit.

Non

Verbi Dei
custodia
magis per-
ficit, non
magis ho-
norabilem
reddis.

In libro de
S. Virgin.
cap. 3.

2. Reg.
20. 3.

In Prompt.
Cathol. in
festo visit.
B. Virg.

Non est quidem negandum, magis beatam, id est, in causa salutis adipiscendæ magis Deo gratam esse personam illam quæ Dei verbum custodit, quàm quæ carnalem habet quantumvis intimam cum Christo affinitatem, quia illa beatorum, essentialis quædam perfectio, & rectitudo, & iustitia est ad summam beatitudinem conferens: intima autem cum Christo secundum carnem coniunctio res quidem summa est dignitatis & honoris, non autem summæ virtutis aut perfectionis, aut quæ ad salutem ex se conferat. Et hoc sensu verissimè Augustinus dixit, *Beatior Maria percipiendo filium Christi quàm concipiendo carnem Christi*. Imò quod ad hoc non veretur, *Materna propinquitat nihil Maria proficit, scilicet ad salutem & iustitiam coram Deo, nisi felicius Christum corde quàm carne gestasset*. Sanè felicius ad salutem perfectionem & ad essentialem perfectionem quod attinet: felicius ad honoris & dignitatis quæstionem quod spectat. Ad dignitatem quippe & excellentiam incomparabilem Virginis hoc imprimis spectasse, quòd *Mater filij Dei* factam iam ex diuinis Scripturis perspicuè demonstrauimus. Tamènim igitur in his Christi verbis aliqua correctio esset & comparatio, vt illud, *Quinimo*, significaret, *quin potius; beati*, id est, magis beati sunt, *qui custodiunt Dei verbum*; tamen nec illa correctio alteram matris Christi beatitudinem negaret, quòd in utero Christum gestasset (non enim quia illud melius, propterea hoc non bonum est) nec illa comparatio dignitatis & excellentiæ beatissimæ Virginis aliquid detraheret, sed altius generis beatitudinem (vt iam explicatum est) committeret. Sanè in alia Scriptura vbi Dauid amico suo Ionathas dicit, *Quinimo viuit Dominus, & viuit anima tua*, quia non tantum gradu ego morsq; diuidimur; illud, *Quinimo*, nihil tantam constantem asseuerationem significat. Quare Vatablus hec quæ sanctæ peritissimus, illud, *Quinimo* vertit, *Et profectus*. Ceterum vtunque se hæc res habeat, B. virginem Mariam hoc ipso quòd Christum in utero gestauit, & mater Domini nostri esset, summo honore ac veneratione singulari profectam esse, summæque dignitatis & excellentiæ habendam esse, non solum ex Scripturis iam allegatis, sed præterea sapientissimorum Patrum elogiis manifestè constat, quòd alio in loco bono numero cõgessimus: quæ idcirco hoc loco non repetimus. Illud vnum hoc loco annotabimus, beatissimam hanc Virginem ex eo quòd mater Christi fuit, maximè ex causa maximo honore dignam prædicari, quæ

ut talis mater esset, & tanto filio concipiendo ac pariendo idonea, maxima gratiarum vbertate donata, maxima totius vitæ puritate imbuta, & ad altissimum perfectionis gradum euecta fuerit: quum dubitari nequeat, Deum qui ad tam excellentem finem illam ordinauerat, media quoque suppeditasse quæ ad talem finem villo modo desiderari possent. Quare quum matrem Christi veneramus, & beatam esse prædicamus, quæ filium Dei in vtero gestauit, illam cum vniuersa illa perfectione tantæ matri collata consideramus, & non ut vulgarem matrem quæ carne tantum gestarit, ad quod gestandum magis idonea non esset quàm quæuis alia mulier. Quibus ita explicatis, Caluini hoc loco cauillationes quàm inanes ac fuitiles, addo etiam impiæ fuerint, satis perspicuum euasit.

17. *Si quis voluerit voluntatem eius facere, cognoscet de doctrina, vtrum ex Deo sit, an ego à meipso loquar.*

Hæc Christi verba miro artificio inuertit & à vero ac genuino sensu longissimè lectorem abducit Caluinus. Quid sit voluntatem Dei facere, & hoc nihil aliud esse quàm Dei mandata, quæque ille vult & iubet, opere præstare, contra alias & varias Caluini corruptelas ad alia S. Euangelij verba iam in hoc opere iterum atque iterum ostendimus. Hæc enim verba, *facere voluntatem Dei Patris*, nunquam in recto sensu accipere aut admittere voluit Caluinus: quando ei stetit semel sententia, voluntatē Dei (faciendo quæ ei placita erant) nullo modo facere; sed mandatorum Dei obseruatione desperata, in sola sua fide conuiescere. Sed hoc loco, quia *facere voluntatem Dei Patris*, ponitur à Christo ut medium & via ad ipsam fidem consequendam, vetus illa cantilena, quod huiusmodi verbis fides commendatur, locum habere non potuit. Hic enim dicit Christus. *Si quis voluerit voluntatem Dei facere, cognoscet de doctrina, vtrum ex Deo sit, an ego à meipso loquar*: id est, fidem doctrinæ meæ adhibebit, tanquam diuinæ, & nõ à me tanquam homine priuato, sine Dei mitterentis mādato, & sine Dei suggerentis Spiritu adiuuentæ. Docet ergo Christus voluntatem & pium desiderium faciendæ voluntatis Dei, voluntatem, inquam, non otiosam, desidem, fluctuantem; sed firmam; alacrem, & actiuam, obsequendi Deo in omnibus mandatis eius, medium & dispositionem

*Suprà ad
Matthæi
cap. 5. &
7. & 12.*